

တရုတ်ယဉ်ကျေးမှု သိကောင်းစရာ

中国 文化 常识

(中緬对照)

孔子学院总部 / 国家汉办
The Overseas Chinese Affairs Office of
the State Council

孔子学院总部 / 国家汉办
Confucius Institute Headquarters (Hanban)

华语教学出版社
SINOLINGUA

တရုတ်ယဉ်ကျေးမှု သိကောင်းစရာ

中国 常识

(中缅对照)

国务院侨务办公室

The Overseas Chinese Affairs Office of
the State Council

孔子学院总部 / 国家汉办
Confucius Institute Headquarters (Hanban)

华语教学出版社
SINOLINGUA

图书在版编目 (CIP) 数据

中国文化常识 : 汉缅对照 / 孔子学院总部 / 国家汉办, 国务院侨务办公室编. -- 北京 : 华语教学出版社, 2014.3

ISBN 978-7-5138-0624-4

I. ①中… II. ①孔…②国… III. ①汉语-对外汉语教学-语言读物②中华文化-基本知识-汉语、缅语 IV. ① H195.5 ② K203

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2014) 第 045396 号

本书的著作权由孔子学院总部 / 国家汉办享有。

ကွန်ဖြူးရှပ်ကောလိပ်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဌာနချုပ် / နိုင်ငံတော်တရုတ်ဘာသာအဖွဲ့ချုပ်သည်
ဤစာအုပ်၏ မူပိုင်ခွင့်ကိုလုံးဝပိုင်ဆိုင်ပါသည်။

中国文化常识

တရုတ်ယဉ်ကျေးမှု သိကောင်းစရာ

©孔子学院总部/国家汉办,

中华人民共和国国务院侨务办公室

华语教学出版社有限责任公司出版

(中国北京百万庄大街 24 号 邮政编码 100037)

电话 : (86)10-68320585, 68997826

传真 : (86)10-68997826, 68326333

网址 : www.sinolingua.com.cn

电子信箱 : hyjx@sinolingua.com.cn

新浪微博地址 : <http://weibo.com/sinolingua vip>

北京京华虎彩印刷有限公司印刷

2014 年 (16 开) 第 1 版

2014 年第 1 版第 1 次印刷

(汉缅)

ISBN 978-7-5138-0624-4

定价 : 88.00 元

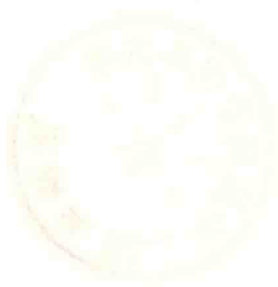
中国常识系列编委会

主 任 许 琳

副主任 夏建辉

编 委 张彤辉 顾 蕾
王锦红

顾 问 雷振刚 邱立国
周福成

《中国文化常识》

主 编 任启亮

副 主 编 时 序

编写人员 任启亮 时 序 李 晨 李嘉郁 赵菁华 彭 俊

责任编辑 马耀俊

英文编辑 林美琪

美术编辑 阮永贤 刘玉瑜

《中国文化常识》(中缅对照)

缅甸语翻译 K. Verma, 蔡向阳

缅甸语审稿 M. Aung, 蔡向阳

译版统筹 五洲汉风教育科技(北京)有限公司

滕连帅 李 淼 邓成保 李亚娟

项目编辑 韩 晖

责任编辑 韩 颖

版式设计 北京维诺传媒文化有限公司

美术编辑 张申申 赵 阳 龙 敏

封面设计 高教社美编室

图片来源 全景图片公司

前言

《中国文化常识》和《中国地理常识》是由中华人民共和国国务院侨务办公室组织编写，面向世界各国汉语学习者的普及型、口语化的文化辅助读物。2006 年国家汉办组织国内外有关专家对该书内容进行了改编，并翻译成汉语与英语、德语、法语、日语、韩语、俄语、泰语、西班牙语、阿拉伯语对照版本，出版发行后反响热烈，受到国外读者广泛欢迎，各国中国语言文化爱好者纷纷要求增译更多语种。此次增译工作包括汉语与意大利语、瑞典语、葡萄牙语、柬埔寨语、越南语、老挝语、缅甸语、印尼语、马来语、土耳其语、波斯语、波兰语、捷克语、斯洛伐克语、匈牙利语、罗马尼亚语、保加利亚语、塞尔维亚语、克罗地亚语、芬兰语、乌克兰语、荷兰语、豪萨

语、印地语、希伯来语、挪威语、丹麦语、希腊语、蒙古语、尼泊尔语等 30 个语种的对照版本。

希望本系列读物成为您了解中国的窗口，成为您通向汉语世界的桥梁。

《中国文化常识》和《中国地理常识》在改编翻译过程中得到了海内外诸多专家、学者、教师 and 全球各大孔子学院的关心与支持，他们倾注了大量的精力，提出了许多中肯的建议，在此向他们表示诚挚的谢意。

由于时间所限，书中不免会有疏漏和不当之处，希望使用者和专家学者不吝赐正，以供今后修订时改正。

孔子学院总部 / 国家汉办

2014 年 3 月

နိဒါန်း

တရုတ်ယဉ်ကျေးမှု သိကောင်းစရာများ၊ နှင့်တရုတ်ပထဝီ သိကောင်းစရာများ စာအုပ်များမှာ အများပြည်သူတို့အား စကားပြော ဆွေးနွေးသည့် ပုံစံမျိုးဖြင့် တင်ပြထားသည့် တရုတ် ယဉ်ကျေးမှုရေးရာ သိကောင်းစရာ အကူအညီအများဖြစ်ကြပါသည်။ နိုင်ငံအသီးသီးမှ တရုတ်ဘာသာစကားကို လေ့လာ သင်ယူကြသူများကို ရည်ရွယ်လျက် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ နိုင်ငံတော် ကောင်စီ၏ နိုင်ငံရပ်ခြား တရုတ်ရေးရာရုံးက ပြုစုစီစဉ် ထုတ်ဝေပေးလိုက်ပါသည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ ကွန်ဖူစီး သုတေသန ဌာနချုပ်က ရွေးချယ်ခဲ့သည့် ပါရဂူတစ်ဦးက ထိုစာအုပ်များထဲက အကြောင်းအရာများကို ဆန်းစစ်လေ့လာ ကြည့်ခဲ့ကြပြီး တရုတ် နှင့် ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ ရုရှား၊ ထိုင်း၊ စပိန်၊ အာရပ် နှစ်ဘာသာ စာအုပ်များ အဖြစ် ဘာသာပြန်ဆိုပေးခဲ့ကြပါသည်။

ထိုစာအုပ်များကို နိုင်ငံခြားရှိ စာဖတ် ပရိသတ်များ နွေးထွေးစွာ ကြိုဆိုအားပေးခဲ့ကြပါသည်။ နိုင်ငံအသီးသီးမှ တရုတ် ဘာသာစကား နှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို စိတ်ဝင်စားကြသူတို့က အခြားဘာသာ အများအပြား ဆီကိုပါ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေသင့်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ သို့နှင့် တရုတ် နှင့် အီတလီ၊ ဆွီဒင်၊ ပေါ်တူဂီ၊ ကမ်ဗူဒီးယား၊ ဗီယက်နမ်၊ လောမြန်မာ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ တူရကီ၊ ဘိုစနီယား၊ ပိုလန်၊ ချက်၊ ဆလိုဗက်၊ ဟန်ဂေရီ၊ ရုမေးနီယား၊ ဘူလ်ဂေရီယား၊ ဆာဘီယား၊ ကရိုအာရှား၊ ဖင်လန်၊ ယူကရိန်း၊ ဒတ်ချ်၊ ဟောက်ဆား၊ ဟင်ဒီ၊ နော်ဝေး၊ ဒိန်းမတ်၊ ဂရိ၊ မွန်ဂိုလီးယား၊ နီပေါ စသဖြင့် (ဘာသာစကား ၃၀ ကျော်) နှစ်ဘာသာ စာအုပ်များကို ဘာသာပြန် ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။

လက်ရှိ ဖတ်စာအုပ်များမှာ မိတ်ဆွေအနေနှင့် တရုတ်နိုင်ငံ အကြောင်း ပိုပြသပေးမည့် ပြုစုတင်ပေါက်များ သဖွယ်၎င်း၊ တရုတ်ပြည်သူတို့၏ ဘဝထဲကို မိတ်ဆွေကို ခေါ်ဆောင်သွားမည့် တံတားများသဖွယ်၎င်း၊ ဖြစ်လာကြမည်ဟု မိမိတို့ ရိုးရိုးသားသား မျှော်လင့်လိုပါသည်။

တရုတ်ယဉ်ကျေးမှု သိကောင်းစရာများ၊ နှင့်တရုတ်ပထဝီ သိကောင်း စရာများ စာအုပ်များကို ပြုစုဆန်းစစ်နေစဉ် စိတ်လိုက်မာန်ပါ ကူညီပေးခဲ့ကြကာ အထူး တန်ဖိုးရှိကြ သည်၊ အကြံပေးချက်များကို ပေးခဲ့ကြသည့် ပြည်တွင်း နှင့် ပြည်ပမှ များပြားလှသည့် ပါရဂူများ၊ သုတေသီများ နှင့် တရုတ်ဘာသာစကားကို ပို့ချပေးကြသည့် ဆရာများအား၎င်း၊ ကမ္ဘာတဝှမ်းရှိ ကွန်ဖြူးရပ် သုတေသန ဌာန သီးသီးကို၎င်း၊ အထူး လှိုက်လှဲစွာ ကျေးဇူးတင် လိုကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ကြေညာလိုကြပါသည်။

အချိန်တိုတိုဖြင့် ဖိဖိစီးစီး လုပ်ကိုင်ခဲ့ရ၍ မျက်စိ လျှမ်းသွားသည်များ၊ လွဲချော်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မိမိတို့၏ စာဖတ်ပရိသတ်များ၊ အထူးသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်များထဲ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ ယခုစာအုပ်များကို အနာဂါတ်တွင် မည်သို့ ပြင်ဆင် မွမ်းမံထုတ်ဝေသင့်ကြောင်း အကြံဉာဏ်များ ပို့ပေးကြမှာကို ကြိုဆိုစောင့်မျှော်လျက်ရှိ နေကြပါသည်။

နိုင်ငံတော်တရုတ်ဘာသာအဖွဲ့ချုပ်၊ ကွန်ဖြူးရပ်ကောလိပ်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဌာနချုပ်

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ

目录

မာတိကာ

中国传统思想 1

ရိုးရာ တရုတ် ထွေးခေါ်မှု သဘောတရား

概述 မိတ်ဆက်စကား 3

孔子 ကွန်ဖူးစီး 4

“四书五经” 与儒家思想 6

စာလေးအုပ် နှင့် ကျမ်းစုပေါင်း ငါးစု” နှင့် ကွန်ဖူးစီးဝါဒ

老庄与道家思想 လောကံဆီ၊ ချမ်းဆီ နှင့် တာအိုဝါဒ 8

佛学思想 ဗုဒ္ဓဘာသာ 10

中国传统美德 11

တရုတ်နိုင်ငံရဲ့ ရိုးရာ ကိုယ်ကျင့်တရားများ

概述 မိတ်ဆက် 13

孝敬父母 သားဝတ် သမီးဝတ် 14

尊老爱幼 သက်ကြီးများကို လေးစားရေး နှင့် ငယ်သူများကို မေတ္တာထားရေး 16

“岁寒三友” 18

အေးသည့် ရာသီထဲက သူငယ်ချင်းသုံးဦး

诚实守信 ဖြောင့်မတ်မှု နှင့် လေးစားခံရမှု 20

尊师重教 ဆရာများကို လေးစားရေး နှင့် ပညာရေးကို တန်ဖိုးထားရေး 22

中国古代文学 25

ရှေးဟောင်း တရုတ် စာပေ

概述 မိတ်ဆက် 27

远古神话 ရှေးခေတ် ဒဏ္ဍာရီ 28

《诗经》သီချင်း စာအုပ် 31

楚辞 ချူဆီ 34

汉乐府 ဟန်မင်းဆက် ရွှေဖူ သီချင်းများ 37

南北朝民歌 40

မြောက်ပိုင်း နှင့် တောင်ပိုင်း မင်းဆက်များရဲ့ ရိုးရာသီချင်းများ

唐诗 ထန် ကဗျာများ	42
宋词 ဆွန် ဆီ ကဗျာများ	46
元杂剧 ယွန် စာကျိ (ယွန် မင်းဆက်ခေတ် အော်ပရာ)	50
明清小说 မင် နှင့် ကျင် မင်းဆက်များ ခေတ် ဝတ္ထု များ	53
四大民间传说 မဟာ ပုံပြင် လေးပုဒ်	57

中国古代科技 65

ရှေးခေတ် တရုတ်နိုင်ငံရဲ့ သိပ္ပံ နှင့် နည်းပညာများ

概述 မိတ်ဆက်	67
指南针 အိမ်ခြောင်	68
造纸术 စက္ကူပြုလုပ်ခြင်း	70
印刷术 ပုံနှိပ်ခြင်း	72
火药 ယမ်းမှုန့်	74
《甘石星经》ကန် နှင့် ရှိ တို့ရဲ့ နက္ခတ္တဗေဒ ကျမ်း	76
张衡和地动仪 ချန် ဟင် နှင့် ငလျင်တိုင်းစက်	78
祖冲之和圆周率 ဆူချန်းချီ နှင့်ပိုင်ဂဏန်း	80
纺织技术 အထည်အလိပ် ထုတ်လုပ်ရေး စက်ပစ္စည်းများ	82
日晷和铜壶滴漏 နေတိုင်းစက် နှင့် ကလပ်စီဒရာ ကြေးနီအိုး	84
算盘和珠算 ပေသီး နဲ့ ပေသီးဖြင့် တွက်ချက်ခြင်း	87

中国传统艺术 89

ရိုးရာ တရုတ် အနုပညာ

概述 မိတ်ဆက်	91
民乐 ရိုးရာ တေး	92
京剧 ပီကင်း အော်ပရာ	94
地方戏 ဒေသန္တရ အော်ပရာများ	98
曲艺 ချီယ (ရိုးရာ အနုပညာ)	101
围棋 ဝို ကစားနည်း	103

中国象棋 တရုတ် စစ်တုရင်	104
汉字 တရုတ် ရုပ်ပုံ စာလုံးများ	106
书法 လက်ရေးလှ ပန်းချီ	108
篆刻 တံဆိပ်တုံးများကို ရေးထွင်းခြင်း	110
中国画 ရိုးရာ တရုတ် ပန်းချီ	112

中国文物 115

တရုတ် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ

概述 မိတ်ဆက်	117
甲骨文 ကျောက်စာ	118
三星堆文化 စံရင်းတို့ ယဉ်ကျေးမှု	120
司母戊方鼎 စီမူရု တင်း	123
越王勾践剑 ယော တိုင်းမှ ကိုးကျန် ဘုရင်ရဲ့ ခါး	125
良渚美玉 လျန်ချူကျောက်စိမ်း	126
长信宫灯 ချန်ရှင် နန်းတော် မီးခွက်	128
秦始皇陵兵马俑	129
ချင်းရှီဟွမ်း သင်္ချိုင်းဂူ ဗိမာန် ထဲက မြေခို စစ်သည် များ နှင့် မြင်းများ	
曾侯乙编钟 ခေါင်းလောင်း တီးဝိုင်း	132
金缕玉衣 ရွှေချည်နှင့် ချုပ်ထားတဲ့ ကျောက်စိမ်း ဝတ်စုံ	134
铜奔马 ဒုန်းစိုင်းပြေးနေတဲ့ မြင်း ကြေးရုပ်	136
永乐大钟 ယွန်းလျော မှ မဟာ ခေါင်းလောင်း	137
古代钱币 ရှေး ဒင်္ဂါးများ	138
敦煌莫高窟 တွန်ဟွမ်း မိုကောက် လိုဏ်ဂူများ	140

中国古代建筑 143

ရှေးဟောင်းတရုတ်ဗိသုကာပညာ

概述 မိတ်ဆက်	145
宫廷建筑 အင်ပါယာနန်းတော်	146

寺庙建筑 ကောင်းတော်ရာများ	150
园林 ဂန္ထဝင် ဥယျာဉ်များ	152
塔 စေတီပုထိုးများ	154
桥梁 တံတားများ	156

中国工艺美术 159

တရုတ် အနုပညာ နှင့် လက်မှုပညာများ

概述 မိတ်ဆက်	161
唐三彩 ထန် ဓေတ် သုံးရောင်ဖြယ် မြေထည်	162
瓷器 ကြေထည်	164
景泰蓝 ကြွေရည်သုတ်ကြေးထည်များ	166
扇子 ယပ်တောင်	168
风筝 လေတံခွန်	170
灯彩 အလှဖြယ်စီးအိမ်	172
刺绣 စာပန်းထိုးပညာ	174
丝绸 ဝိုးထည်	176
蜡染和蓝印花布 ပါတိတ် နှင့် အပြာရောင် ချည်ထည်	177
剪纸 စက္ကူဖြတ် ပန်းများ	179
玉雕 ကျောက်စိမ်း ထွင်းထုခြင်း	181
石狮 ကျောက် ခြင်္သေ့	183
文房四宝 စည်းပူးရေး ရတနာ လေးပါး	184

中国民俗 187

တရုတ် ရိုးရာ ဝတ်စုံများ

概述 မိတ်ဆက်	189
中国人的姓名 တရုတ် လူမျိုးများရဲ့ အမည် များ	190
十二生肖 သင်္ကေတ သဘောဆောင်ကြတဲ့ နှစ်နံ အကောင် ဆယ်နှစ်ကောင်	193

小孩儿满月与抓周····· 195

ကလေး တစ်လပြည့် ပွဲတော်နှင့် တစ်နှစ်ပြည့် (ရွှေကုန်း) ပွဲတော်

婚礼 မင်္ဂလာ ဆောင်ခြင်း ····· 196

四灵——古代吉祥的象征 ····· 198

ကိုးကွယ်စရာ လေးရပ် - ရှေးကာလများတုံးက အားကိုးစရာ သင်္ကေတ လေးခု

吉祥图案 ကောင်းချီး မင်္ဂလာ အရုပ်များ ····· 201

民间庙会 ရိုးရာ ဘုရား ပွဲ ····· 203

舞狮 ခြင်္သေ့ အက ····· 205

春节 နွေဦး ပွဲတော် ····· 206

元宵节 မီးအိမ် ပွဲတော် ····· 208

清明节 သန့်စင် တောက်ပတဲ့ နေ ····· 210

端午节 နဂါး လှေ ပွဲတော် ····· 212

中秋节 ဆောင်းဦးလယ် ပွဲတော် ····· 214

二十四节气 ရာသီ ဝိုင်းခြားရေး အမှတ် ၂၄ ခု ····· 216

中国人的生活 ····· 219

တရုတ် ပြည်သူများရဲ့ ဘဝ

概述 မိတ်ဆက် ····· 221

旗袍与中国传统服饰 ····· 222

ခွန် စန် နှင့် ရိုးရာ တရုတ် ဝတ်စုံများ

中国饮食 တရုတ် ချက်ပြုတ်နည်း ····· 224

中国茶 တရုတ် လက်ဘက် ····· 226

中国酒 တရုတ် ဝိုင်အရက် ····· 228

中国民居 အရပ်သားများ နေထိုင်ရာ ရပ်ကွက် ····· 230

布鞋、轿子与马车 ····· 233

မြင်းရထား၊ ထမ်းစင် ကုလားထိုင် နဲ့ ပိတ် ဘိနပ်

中医中药 ရိုးရာ တရုတ် ဆေးပညာ နဲ့ ဆေးဝါးများ ····· 235

针灸术与麻醉术 အပ်စိုက် ကုသမှု၊ အပူပေး ကုသမှု နဲ့ မူးယစ်ဆေးဖြင့် ကုသမှု ··· 237

汉语·普通话·方言 ····· 239

တရုတ် ဘာသာစကား ၊ မန်ဒါရင်း၊ ဒေသိယ စကားများ

中国传统思想

ရိုးရာ တရုတ် တွေးခေါ်မှု သဘောတရား

概述

မိတ်ဆက်စကား

中国人注重人与自然的和谐，在中国传统思想中，“天人合一”是一个著名的话题。中国传统思想更注重个人修养的提升，更关注“修身养性”；更为重视智慧的体悟而对逻辑推理不是特别在意。

可以说，中国有一套完整的影响了中国几千年的思想体系，而这套体系最重要的组成部分就是孔子、孟子开创的儒家思想和老子、庄子开创的道家思想以及佛学思想。其中，对中国影响最大、最深远的是儒家思想。

အနောက်တိုင်းသားများနဲ့ စာယင် တရုတ်ပြည်သူများဟာ လူသား နဲ့ သဘာဝ အကြား ဆက်ဆံမှုများ သဟဇာတဖြစ်ရေးကို ပိုပြီး အလေးပေးခဲ့ကြပြီး “သဘာဝ နဲ့ လူသား တစ်တည်း ဖြစ်တယ်” ဆိုတာကို ရိုးရာ တရုတ် တွေးခေါ်မှုထဲမှာ မကြာခဏ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ စာရှိတ္တုပျိုးထောင်ရေး နဲ့ စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်ရေးကို၎င်း၊ လူတဦးချင်းရဲ့ စိတ်ဓါတ် ဖွံ့ဖြိုးရေးကို၎င်း များစွာမှ အလေးပေးပါတယ်။ ယုတ္တိကျစွာ ဆင်ခြင်ရေးကို တော့အလေးမရမပြေ။

နှစ်ပေါင်း ထောင်နဲ့ ချီကြာအောင် တရုတ်နိုင်ငံဟာ ကွန်ဖူးဒီး နဲ့ မင်စီးတို့ ပြုစု တင်ပြ ခဲ့ကြတဲ့ ကွန်ဖူးဒီးဝါဒ၊ လောကီဆီ နဲ့ ချမ်းဆီ တို့ပြုစုတင်ပြခဲ့ကြတဲ့ တာအိုဝါဒ၊ ပြီး တော့ တရုတ် အသွင်အပြင်များ ဆောင်ခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓဝါဒများမှ ဆင်းသက်လာခဲ့ကြတဲ့ ဖက်စုံပြည့်စုံခဲ့ကြတဲ့ အတွေး အခေါ်များရဲ့ လှမ်းမိုးမှုအောက်မှာ ရှိလာခဲ့ပြီး တရုတ် တွေးခေါ်မှု သဘောတရားထဲမှာ ကွန်ဖူးဒီး ဝါဒက အခြေခံ အကျဆုံး အခန်းမှ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

1	4
2	3

1. 《论语》

လွန်ယုစာအုပ်

2. 孔子石像

ကွန်ဖူးစီးကျောင်းရှင်တူ

3. 孔子

ကွန်ဖူးစီး

4. 山东曲阜孔庙

ရှန်တုန်း တိုင်း၊ ချီဖူ မြို့ရှိ ဘုရားကျောင်း

孔子

ကွန်ဖူးစီး

孔子 (公元前 551—前 479)，名丘，字仲尼，鲁国人。中国春秋末期伟大的思想家和教育家，儒家学派的创始人。

孔子的远祖是宋国的贵族，殷王室的后裔。在孔子很小的时候，他的父亲就去世了，所以孔子的家境逐渐衰落。虽然孔子年轻的时候很贫困，但是他立志学习，他曾经说过：“三人行，必有我师焉。” 后来，他开始授徒讲学，他一共教授了 3 000 多个学生，其中不乏贫困家庭的孩子，改变了以往只有贵族子女才有资格上学的传统。孔子晚年还编订上古书籍，保存了很多古代的文献，我们现在看到的《诗经》、《尚书》、《周易》等等都经过他的编定。

孔子的很多思想即使在今天看来也很有价值。比如，孔子丰富了“仁”的内涵，他认为要做到“仁”，就要关爱别人，“己所不欲，勿施于人”；他还认为，“君子和而不同”，也就是说，在处理人际关系上要承认人与人之间的差异，不要用单一的标准来衡量对方，这样才能够达到社会的和谐与稳定；他在教育上还主张用启发的方法促使学生独立思考，在学习书本知识的同时还要有自己独立的见解等等。

孔子的言行被他的弟子们编为《论语》一书，孔子的思想也被后人吸收和发扬光大，成为中国传统思想的最主要的组成部分，并逐渐传播到周边国家，形成了影响范围很广的儒家文化圈。

孔子是属于中国的，他在中国家喻户晓，绝大多数中国人的思想都或多或少地受到他的学说的影响；孔子也是属于世界的，联合国教科文组织曾将他列为世界十大文化名人之一。

ကွန်ဖူးစီး (ဘီစီ ၅၅၁ - ဘီစီ ၄၇၉)၊ သူ့အမည် ရင်းမှာ ချူဖြစ်ခဲ့ပြီး ချန်နီ ဘွဲ့အမည်ကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ လူပြည်နယ်မှာ မွေးခဲ့ပါတယ်။ ကွန်ဖူးစီး ဟာ နွေဦး နှင့် ဆောင်းဦး ခေတ်တုံးက မဟာအတွေးအခေါ် ပညာရှင်ကြီး နှင့် ပညာပို့ချသူ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ထို့အပြင် ကွန်ဖူးစီးဝါဒ ကိုပါ သူ စတင်ပြုစုတင်ပြခဲ့ပါတယ်။

ကွန်ဖူးစီး ဟာ ယင်မျိုးဆက် မင်းနွယ်များက ဆင်းသက်လာခဲ့တဲ့ ဆွန် ပြည်နယ်ထဲက မြင့်မြတ်တဲ့ မိသားစုတစ်ခုမှာ မွေးခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ကလေးဘဝမှာ သူ့ဖခင် သေဆုံးသွားခဲ့ရာ၊ သူ့မိသားစု အခြေနေဟာ ဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူကတော့ ပညာကို အထူးကြိုးစား လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ တချိန်တုံးက “လမ်းအတူ လျှောက်သွားနေသူ သုံးဦး သာအထဲ ၊ သင်ယူစရာ တစ်ခုကို ကျနေပုံ သေချာပေါက် ရှာတွေ့မှာပါ” လို့ ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ကျတော့ ကွန်ဖူးစီး ဟာ ခရီးလှည့်လည်လျက် တပည့်များကို ဆုံးမသွန်သင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကွန်ဖူးစီး ဟာ တသက်တာမှာ တပည့် ၃၀၀၀ ကျော်ကို ပညာပို့ချပေးခဲ့ရာ၊ တချို့ဟာ ဆင်းရဲတဲ့ မိသားစုများ ကလူငယ် ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီလိုနည်းဖြင့်၊ မျိုးမျိုးမတ်မျိုးများသာ ပညာသင်ကြားပိုင်ခွင့် ရှိခဲ့ကြတဲ့ အစဉ်အလာကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်း နှစ်များထဲမှာ ကွန်ဖူးစီး ဟာ ရှေးကာလများက စာပေလက်ရာ အများအပြားတို့ကို၊ သိချင်းစာအုပ်၊ စာတမ်းများစာအုပ် နှင့် အပြောင်းအလဲ များ စာအုပ် အပါအဝင်ကို၊ ပြုစု ထိန်းသိမ်းပေးခဲ့ပါတယ်။

မျက်မှောက် ကာလများမှာတောင်၊ ကွန်ဖူးစီး ရဲ့ အတွေးအခေါ် အများအပြားတို့မှာ တန-
ဖိုး ရှိနေကြဆဲပါပဲ။ ဥပမာ ၊ ရင်း လို့ခေါ်တဲ့ စိတ်ဓါတ်ရေးရာနဲ့လူ့ကျင့်စဉ် စနစ်တစ်ခုကို ကွန်ဖူးစီး က ချမှတ်ခဲ့ပြီး တိုးတက်အောင် ပြုစုပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ“ရင်း” ကို ပြည့်စုံရေးအတွက် လူတစ်ယောက်ဟာ တခြားသူများ အပေါ်မှာ စေတနာကောင်းကို ပြသဖို့လိုတယ်၊ တနည်းပြောရရင် “သင်က သူများတွေကို လုပ်စေလိုသလိုပဲ သင်ကိုယ်တိုင် ပြုကျင့်ဖို့” လိုပါတယ်။ ထို့အပြင် “သူကောင်းသူမြတ်များဟာ သဟဇာတ ဖြစ်ကြပေမဲ့၊ မတူခြားနား ကြတယ်”လို့ ယုံကြည်ခဲ့ပါ တယ်။အဲဒါကြောင့်မို့လို့၊ လူလူချင်း ဆက်ဆံကြရာမှာ လူတွေ အကြား က ခြားနားချက်များကို ထည့်တွက်ဖို့ လိုကြောင်း၊ပြီး တော့ အားလုံးကို ပေတံတစ်ခုတည်းဖြင့် မတိုင်းသင့်ကြောင်း၊ အဲဒီလိုမှသာ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဟာ သဟဇာတဖြစ်လျက် တည် ငြိမ်မှုကို ရရှိနိုင်မှာ ဖြစ်ကြောင်း ဆိုခဲ့ပါတယ်။ ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ၊ ကွန်ဖူးစီး က ဆရာများဟာ ကျောင်းသားများကို လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်လာအောင် မြေတောင် မြှောက်ပေးတယ်။ ပြီး တော့၊ စာအုပ်များထဲကနေပြီး အသိပညာများကို ရယူကြတဲ့အခါမှာ ကျောင်းသားများဟာ ကိုယ်ပိုင် အယူအဆများကို ချမှတ်နိုင်စွမ်း ရှိကြဖို့ လိုတယ်လို့ မှာကြားခဲ့ပါတယ်။

ကွန်ဖူးစီး ရဲ့ မိန့်ကြားချက်များ နဲ့လုပ်ဆောင်ချက်များကို လွန်ယူစာအုပ် ကွန်ဖူးစီး အမည် ရှိတဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ သူ့တပည့်များက စုပေါင်းပြီး ရေးသားဖော်ပြခဲ့ကြပါတယ်။ ကွန်ဖူးစီး တွေးခေါ်မှုကို နောင်လာ မျိုးဆက်များက လက်ခံ ကျင့်သုံးလာခဲ့ကြရာ၊ ရိုးရာ တရုတ် တွေးခေါ်မှုရဲ့ အနှစ်သာရ ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒီအတွေးအခေါ်ဟာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံအချို့ အထိ တိုင်အောင် ပြန့်နှံ့ သွားခဲ့ပါတယ်။ ကွန်ဖူးစီးဝါဒ ယဉ်ကျေးမှု စက်ကွင်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပြီး ၊ အရှေ့အာရှနိုင်ငံများ အားလုံးမှာပါ လွှမ်းမိုး အကျိုးပြုလာခဲ့ပါတယ်။

ကွန်ဖူးစီး ကို တရုတ်နိုင်ငံ ပိုင်ဆိုင်ပါတယ်။ တရုတ်နိုင်ငံထဲက မိသားစုတိုင်း သူ့အမည် ကို သိပါတယ်။ ပြီး တော့၊ တရုတ်ပြည်သူ အများစုတို့ကို ကွန်ဖူးစီး ဟာ အနည်းနဲ့အများ ဩဇာ သက်ရောက်ခဲ့တယ်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ကွန်ဖူးစီး ကို တကမ္ဘာလုံးကပါ ပိုင်ဆိုင် ပါ တယ်။ ယူနက်စကို အဖွဲ့(ကုလသမဂ္ဂ ပညာရေး၊ သိပ္ပံ နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း)က သူ့ကို “ အကျော်ကြားဆုံး ယဉ်ကျေးမှု ပုဂ္ဂိုလ် ဆယ်ပါး” ထဲမှာ တပါး အဖြစ် ထည့်သွင်း ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

